

Sosiaaliasiamiehen raportti 2021

hyvä 25.05.2022 § 38

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Timo Hokkanen

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista tuli voimaan 1.1.2001. Lain tarkoituksena on edistää asiakaslähtöisyyttä, asiakassuhteen luottamuksellisuutta sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa. Laissa säädetään sosiaaliasiamiehen tehtävistä (24 §), joista yksi on seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kaupungissa ja antaa siitä selvitys vuosittain kaupunginhallitukselle.

Loimaan kaupunki ostaa sosiaaliasiamiespalvelut Merikratos sosiaalipalvelut Oy:ltä. Sosiaaliasiamies on antanut raporttinsa vuodelta 2021.

Muutoksenhakujen kehitys Loimaalla:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Muutoksenhaut yhteensä	38	15	30	14	15	14
Oikaisuvaatimuksia lautavaliokunnalle	34	11	20	10	9	12
Asiakaslain mukaisia muistutuksia	3	4	10	4	6	4
THO:n ratkaisuja	4	4	7	3	7	5
KHO:n ratkaisuja	-	-	-	-	1	0
AVI:n/EOA:n ratkaisuja	-	1	3	1	1	0

Kuntalaisyhteydenottojen määrä sosiaaliasiamiehelle Loimaalta tuhatta asukasta kohti on kehittynyt seuraavasti: 1.8 (v. 2016), 2.4 (v. 2017), 1.8 (v. 2018), 1.3 (v. 2019), 1.1 (v. 2020) ja 2,1 (2021). Merikratoksen asiamieskuntien mediaaniluvut olivat 3.54, 2.5, 1.75, 2.3 ja 2.1 vuonna 2021.

Sosiaaliasiamies esittää huomioinaan seuraavat asiat:

Sosiaaliasiamiehen tietoon ei ole tullut mitään hälyttävää koskien Loimaan kaupungin sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen asiakkaan asemaa ja oikeusturvaa.

Seuraaviin kohtiin tulee kuitenkin etsiä ratkaisuja:

- Muistutuksiin vastaaminen on kestänyt 1–2 kuukautta. Suositus on, että vastaukset annetaan kuukauden aikana muistutuksen saapumisesta. jatkossa tulee kiinnittää enemmän huomiota määräjoissa pysymisiin.
- Kaikki lastensuojelun palvelutarpeenarvioinnit eivät ole valmistuneet kolmen kuukauden määräajassa vuonna 2021. Palvelutarpeenarvioinnit tulee valmistua kolmen kuukauden määräajassa vireilletulosta. perusteltuna syynä ylitykseen voidaan katsoa, jos esim. tarvitaan lääketieteellisiä tutkimuksia lapsen tilanteen selvittämiseksi. Jatkossa on hyvä kiinnittää enemmän huomiota aikatauluissa pysymiseen..
- Loimaan kaupungin lastensuojelussa lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on asiakkaanaan 34 lasta sekä myös muita asiakkuuksia vastuullaan. Lastensuojelussa lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tehtävänä on toteuttaa lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua tekemällä asiakassuunnitelma, järjestämällä avohuollon tukitoimia sekä tarvittaessa tekemällä kiireellinen sijoitus, huostaanotto sekä järjestää sijais- ja jälkihuoltoa. Lastensuojelun sosiaalityö on vaativaa erityistason asiantuntijatyötä. Lastensuojelulaissa mainituista velvollisuuksista useimmat koskevat juuri lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää, jolla on kokonaisvastuu siitä, että asiakkaana olevan lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin turvataan lastensuojelulain 4 a § 1 momentin mukaisesti (HE 170/2021). Tämän lain 13 b §:n 2 momentissa säädettyä lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakkaiden enimmäismäärää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2024. Siihen asti lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä saa olla enintään 35 lasta asiakkaanaan. Loimaan sosiaalihuollossa tulee arvioida lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijöiden resursseja hoitaa vastuullisesti lain vaatimat työvelvollisuudet.
- Loimaan kaupungin iäkkäiden palveluiden kotihoidon henkilöstöresurssit eivät ole riittävät. Kunnan on järjestettävä ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut sisällöltään, laadultaan ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnan ikääntyneen väestön hyvinvointi, sosiaalinen turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Palvelut on järjestettävä niin, että ne ovat kunnan ikääntyneen väestön saatavissa yhdenvertaisesti. (VanhPL 7 §). Iäkkäällä henkilöllä on oikeus saada hänelle myönnettyt muut kuin kiireelliset sosiaalipalvelut ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluttua päätöksen teosta (VanhPL 18 §). Loimaan

iäkkäiden palveluissa tulee tehdä kaikki mahdollinen tilanteen korjaamiseksi.

Edellisen vuoden raportissa nostettuihin huomioihin on vastattu seuraavasti:

- Loimaan kaupungin lastensuojelussa on 41 lastensuojeluasiakkuudessa olevaa lasta lapsen asioista vastaavaa sosiaalityöntekijää kohden. Se on paljon varsinkin, kun huomioi hallituksen esityksen vähimmäishenkilömitoituksen olevan 35 lasta/sosiaalityöntekijä:

Vuoden 2021 lastensuojeluasiakkaiden määrä sosiaalityöntekijää kohden oli 34.

- Loimaan kaupungin iäkkäiden palveluissa ei ole iäkkäille henkilöille riittävästi palveluasumisen paikkoja, tavallisia palveluasumisen paikkoja ei ole ollenkaan. Asiaan on syytä lähteä etsimään ratkaisua pikimmiten:

Asumispalvelurakenteen muutossuunnitelma vahvistettiin ja Ara-avustusta on haettu huhtikuussa 2022.

- Loimaan kaupungin iäkkäiden palveluissa ei ole riittävät kotihoidon resurssit johtuen muutoksista palvelun tarpeesta ja henkilöstön heikosta saatavuudesta. Tähän tulee lähteä etsimään ratkaisuja niin henkilöstön saamiseksi kuin palvelun järjestämiseksi.:

Henkilöstön rekrytointilisä ja vinkkipalkkio otettiin käyttöön, mutta henkilöstön saatavuus on edelleen vaikeaa. Kotihoidon rakennetta tullaan muuttamaan yhdessä ikäihmisten palveluasumisen rakenteen muuttamista.

Sosiaali- ja terveysjohtajan ehdotus:

Hyvinvointilautakunta toteaa raportin tietoonsa saatetuksi ja lähettää selvityksen edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Lautakunta ottaa suunnittelussa huomioon sosiaaliamiehen esittämät huomiot.

Päätös:
Kh 06.06.2022 § 188

Hyväksyttiin.

Valmistelija: sosiaali- ja terveysjohtaja Timo Hokkanen

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus toteaa raportin ja toimenpiteet tiedoksi.

Päätös: Hyväksyttiin.